

Шашина М.В.*к.э.н. ФММ НТУУ «КПІ»***Мрочко И.И.***студентка ФММ НТУУ «КПІ»*

АНАЛИЗ РЫНКА КОНДИТЕРСКОЙ ПРОДУКЦИИ В УКРАИНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

В статье исследовано и проанализировано кондитерскую отрасль Украины в общем, динамику и показатели ее развития в последние годы. Также сосредоточено основное внимание на рассмотрении основных проблем производства и отрасли на данный момент. Мною были исследованы будущие перспективы, по конкурентоспособности и дальнейшего продвижения кондитерских изделий на внешних и внутреннем рынке Украины.

Ключевые слова: кондитерская отрасль, производство, динамика

Shashyna M.V., Mrochko I.I.

ANALYSIS OF THE CONFECTIONARY MARKET IN UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS

The paper investigates and analyzes the confectionery industry in Ukraine in general, the dynamics and indicators of development in recent years. Also, the main attention is focused on addressing key issues of production and industry, which is at the moment. I have been examined future prospects regarding competitiveness and further promotion of confectionery products on foreign and domestic market of Ukraine.

Keywords: confectionery industry, production, dynamics

Шевченко Т.Є.*к.т.н., доцент НТУУ «КПІ»***Мороко О. В.***студентка ФММ НТУУ «КПІ»*

СУЧАСНИЙ СТАН ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

В статті досліджується сучасний стан фармацевтичного ринку України, визначено його структуру, обсяг, динаміку росту, проблеми та рекомендації щодо їх вирішення.

Ключові слова: фармацевтична галузь, лікарські засоби, фармацевтичний ринок, правила виробництва лікарських засобів, стандартів GMP.

Вступ. В останні роки фармацевтична галузь України динамічно розвивається і зазнає позитивних зрушень. Україна має власне фармацевтичне виробництво, розвинуту дистриб'юторську мережу та розгалужену аптечну мережу усіх форм власності.

Фармацевтична галузь посідає значне місце і в економіці України, оскільки є важливим сегментом національного ринку, багато в чому визначає національну і оборонну безпеку країни, відрізняється великою наукоємною і розвиненою кооперацією.

На сучасному етапі вітчизняний ринок фармацевтичних препаратів характеризується широким асортиментом лікарських засобів, високими цінами та, на жаль, відсутністю виробництва препаратів згідно зі стандартами GMP. Характерною ознакою є також висока матеріаломісткість фармацевтичного виробництва, яка значно перевищує середні показники у промисловості України. Оскільки фармацевтичне виробництво відрізняється широтою асортименту і номенклатурою вихідної сировини, основних і допоміжних матеріалів і обумовлює досить високу імобілізацію грошових коштів у створення виробничих запасів, дослідження сучасного стану цієї галузі та динаміки її розвитку є актуальним.

Постановка завдання. Мета статті полягає в аналізі сучасного стану фармацевтичної галузі України, виявленні проблем що існують на ринку фармацевтичних препаратів та розробці рекомендацій по його вдосконаленню.

Результати дослідження. Проведені дослідження показали, що на сучасному етапі фармацевтична галузь України стрімко розвивається та демонструє свою стабільність, інвестиційну привабливість та динамічність. На фармацевтичному ринку СНД Україна займає друге місце за обсягом виробництва лікарських засобів і виробів лікарського призначення та четверте місце за рівнем витрат на продукти фармацевтичної галузі на душу населення серед країн СНД.

Фармацевтичний ринок – це сфера, в якій формується попит, пропозиція та ціна на фармацевтичні товари та послуги в наслідок формування економічних зв'язків між суб'єктами та об'єктами даного ринку, що пов'язані з виробництвом, обміном та розподілом товарів та послуг фармацевтичного виробництва. Об'єктами фармацевтичної галузі є:

- фармацевтичні та парафармацевтичні товари, послуги;
- ідеї, рецептура;
- статистичні, інформаційні та дані маркетингових досліджень;
- потреби і переваги споживачів.

Суб'єкти фармацевтичного ринку України складаються з таких підсистем:

- Підсистема управління й регулювання – представлена органами, що здійснюють координацію, контроль та управління фармацевтичного ринку.

- Підсистема виробництва – представлена вітчизняними, іноземними, оптовими компаніями, що виробляють лікарські препарати та вироби медичного призначення.

- Підсистема фармацевтичної інформації – представлена інформаційними виданнями та аналітичними компаніями.

- Професійні громадські організації.

- Фармацевтична освіта – представлена закладами освіти з підготовки та вдосконалення фармацевтичних кадрів

- Підсистема споживання – представлена амбулаторними та стаціонарними хворими.

Станом на 02.02.2014 рік на фармацевтичному ринку в Україні зареєстровано 13106 лікарських засобів, серед яких 3720 вітчизняних та 9386 – іноземних препаратів. В групі готових лікарських засобів питома вага іноземного продукту 56%, в групі In bulk -72%, в групі субстанції – 80%. З даної інформації можна зробити висновок, що у всіх групах лікарських засобів переважають іноземні ліки, що свідчить про значну конкуренцію з боку імпорту [3].

Український фармацевтичний ринок в грошовому та натуральному вираженні розвивається помірними темпами. На протязі 2001 – 2013 рр. можна спостерігати чітку тенденцію до зростання обсягів реалізації фармацевтичної продукції, лише в 2009 р. спостерігається спад, що зумовлений фінансовою кризою 2008 року. В 2001 році обсяг реалізації фармацевтичної продукції становив 1475,9 млн.грн. За даними державного комітету статистики обсяг реалізації фармацевтичної продукції на кінець 2013 року становив 10987,1 млн. грн. [2].

Результати проведеного дослідження продажу різних категорій товару «аптечного кошика» за 2011 – 2013 рр. наведені у табл. 1. Аналіз наведених даних показав, що у 2012 році в натуральному вираженні об'єм аптечних продажів лікарських засобів зріс на 5,5% порівняно з 2011, в 2013 році всього на 0,6% в натуральному та на 12,6% в грошовому вираженні. Це свідчить про значне зниження темпів приросту фармацевтичного ринку. Об'єм аптечних продажів виробів медичного призначення в 2013 році в натуральному вираженні зріс на 2,9%, а в грошовому його темпи уповільнились хоча і мали позитивний приріст. Зниження темпів росту спостерігається з II кварталу 2013 року. Роздрібний продаж ліків виріс на 8% в грошовому вимірі та знизився на 3% в натуральному. Це можна пояснити тим, що споживачі використовували запаси ліків, які вони придбали на початку року під впливом зміни законодавства, щодо імпортованих медичних препаратів. В III кварталі 2013 року темпи росту продажів продовжували знижатись, що спричинене такими факторами:

- перехід споживачів на використання більш ефективних та дієвих ліків;

- зниження купівельної спроможності споживачів;

– населення почало економити кошти, що призвело до купівлі тільки необхідних ліків.

Таблиця 1

Роздрібний продаж різних категорій товару «аптечного кошику» в грошовому та натуральному вимірі за 2011-2013 рр [1]

Рік	Лікарські засоби			ВМП		
	Об'єм аптечних продажів млн.грн	Δ, %	Доля категорії в «аптечному конику»	Об'єм аптечних продажів млн.грн	Δ, %	Доля категорії в «аптечному конику»
Натуральне вираження						
2011	1201	-	64	584	-	31,2
2012	1267	5,5	64,6	595	1,8	30,3
2013	1274	0,6	63,9	612	2,9	30,7
Грошове вираження						
2011	23038	-	84,7	2240	-	8,2
2012	27057	17,4	85,1	2538	13,3	8
2013	30465	12,6	85	2813	10,8	7,8
Рік	Косметика			Дієтичні добавки		
	Об'єм аптечних продажів млн.грн	Δ, %	Доля категорії в «аптечному конику»	Об'єм аптечних продажів млн.грн	Δ, %	Доля категорії в «аптечному конику»
Натуральне вираження						
2011	54,1	-	2,9	35,9	-	1,9
2012	56	3,5	2,9	42,5	18,3	2,2
2013	59,5	6,2	3	46,7	9,7	2,3
Грошове вираження						
2011	1155	-	4,2	758	-	2,8
2012	1298	12,4	4,1	899	18,7	2,8
2013	1454	12,1	4,1	1113	23,8	3,1

Важливою подією фармацевтичної індустрії 2013 року стало впровадження вимог виробництва лікарських засобів в умовах незалежної виробничої практики (GMP). «Правила виробництва лікарських засобів (Good Manufacturing Practice for Medicinal Products (GMP)) є нормативним документом, на основі якого відбувається сертифікація виробництва фармацевтичної продукції. Сертифікація GMP означає, що виробництво ліків відбувається відповідно з необхідним хімічним складом, при відсутності сторонніх речовин, а також при наявності належної упаковки, що гарантує збереження всіх властивостей протягом терміну придатності. Вже протягом трьох років вітчизняні виробники працюють за правилами GMP, а з 15.02.2013 року на територію України імпортуються тільки такі ліки, які відповідають вимогам даної програми. Дане нововведення спричинило відхід деяких іноземних товарів з фармацевтичного ринку України, що створило пусті ніші, які вітчизняні виробники неспроможні

швидко заповнити. Дане впровадження вплинуло на загальний рейтинг організацій по об'єму аптекних продаж. Так підприємство Фармак (Україна) є постійним лідером і займає перше місце серед організацій по об'єму аптекних продаж лікарських препаратів. В даному розрізі подій вітчизняний виробник «Дарниця» в 2011 році посідав 6 місце в загальному рейтингу, а в 2013 році він перемістився на 4 позицію. Інші вітчизняні виробники, такі як Артеріум корпорація, Здоров'я група компаній та Борщагівський ХФЗ мають низькі рейтинги, особливо останній виробник. Іноземне виробництво на ринку України представлено німецькою компанією «Berlin-Chemie/Menarini Group», французькою «Sanofi-aventis», «Gedeon Richter» (Угорщина), «KRKA» (Словенія), «Sandoz» (Швейцарія) [1].

Висновки. Проведені дослідження фармацевтичного ринку України показали, що він є перспективним, про що свідчить тенденція до його зростання. В той же час у 2013 році фармацевтична галузь України знизила темпи приросту в наслідок впливу іноземних ліків, які не відповідають стандартам GMP, зниженню платоспроможності споживачів та переходу населення на більш ефективні лікарські засоби. Для вітчизняних виробників з'явився шанс завоювати вільні ніши на ринку та закріпити свої конкурентні позиції.

Крім того, на вітчизняному ринку трапляються випадки продажу фальсифікованої продукції, неконтрольованого зростання цін на препарати, та непрозорість державних закупівель лікарських препаратів.

Список використаних джерел

1. Кордубайло Ю. Бріф-аналіз фармринку: підсумки 2013 р. [Електронний ресурс] / Юлія Кордубайло // Аптека. – 2014. – №4(925) – Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/270463>
2. Обсяг реалізації промислової продукції за видом економічної діяльності у 2001-2013 рр. [Електронний ресурс]: за даними Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Реєстр лікарських засобів станом на 02.02.2014 [Електронний ресурс]: За даними Державного реєстру лікарських засобів України. – Режим доступу: <http://drlz.kiev.ua/>

Шевченко Т.Е.

к.т.н., доцент НТУУ «КПІ»

Мороко О. В.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ В УКРАИНЕ

В статье исследуется современное состояние фармацевтического рынка Украины, определена его структура, объем, динамику роста, проблемы и рекомендации по их решению.

Ключевые слова: фармацевтическая отрасль, лекарственные средства, фармацевтический рынок, правила производства лекарственных средств, стандартов GMP.

Shevchenko T.E.

candidate of Engineering, assistant professor of NTUU «KPI»

Moroco O.V.

student FMM NTUU «KPI»

THE CURRENT STATE OF THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY IN UKRAINE

This paper examines the current state of the pharmaceutical market of Ukraine, determined its structure, size, growth patterns, problems and recommendations for addressing.

Keywords: pharmaceutical industry, pharmaceuticals, the pharmaceutical market, the rules of drug manufacturing standards GMP.
